

ПОЛТАВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Кафедра нормальної і патологічної анатомії та фізіології тварин

ЗАТВЕРДЖЕНО КАФЕДРОЮ

Завідувач кафедри

 Ганна ОМЕЛЬЧЕНКО

(протокол від «01» вересня 2026 р. № 1)

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

(обов'язкова навчальна дисципліна)

«МЕТОДИКА НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ У ВЕТЕРИНАРІЇ»

освітньо-наукова програма «Ветеринарна медицина»

спеціальність Н6 Ветеринарна медицина

галузь знань Н Сільське, лісове, рибне господарство та ветеринарна медицина рівень вищої освіти Третій (освітньо-науковий)

факультет Ветеринарної медицини

Полтава

2026-2027 н.р.

Робоча програма навчальної дисципліни «Методика наукових досліджень у ветеринарії» для здобувачів вищої освіти за освітньо-науковою програмою «Ветеринарна медицина» спеціальності Н6 Ветеринарна медицина

Мова викладання державна

Розробник: Коломак Ігор – PhD, доцент, доцент кафедри нормальної і патологічної анатомії та фізіології тварин.

«01» вересня 2026 року

Ігор КОЛОМАК

Погоджено гарантом освітньої програми «Ветеринарна медицина»

«01» вересня 2026 року

Валентина ЄВСТАФ'ЄВА

Схвалено радою з якості вищої освіти спеціальності «Ветеринарна медицина» протокол «01» вересня 2026 року № 1

Голова ради з якості вищої освіти спеціальності

Надія ДМИТРЕНКО

1. Опис навчальної дисципліни

Елементи характеристики	Денна форма здобуття освіти
Загальна кількість годин	90
Кількість кредитів	3,0
Місце в індивідуальному навчальному плані здобувача вищої освіти	обов'язкова
Рік навчання (шифр курсу)	1 курс Н6АС_ВМ_дфд_2026
Семестр	1
Лекції (годин)	16
Лабораторні (годин)	14
Самостійна робота (годин)	60
Форма семестрового контролю	екзамен

2. Мета вивчення навчальної дисципліни

Засвоєння знань що до методів і організації наукових досліджень у ветеринарії з метою формування системи знань, умінь і практичних навичок щодо організації та проведення наукових досліджень у галузі ветеринарної медицини, оволодінні сучасними методологічними підходами до формулювання наукової проблеми, визначення мети, завдань, об'єкта і предмета дослідження, розроблення дизайну експерименту, вибору адекватних методів дослідження, планування та проведення експериментальних і польових досліджень, статистичного опрацювання, аналізу та інтерпретації отриманих результатів, а також підготовки й представлення результатів наукової роботи відповідно до принципів академічної доброчесності, біоетики та сучасних вимог до наукових публікацій.

3. Передумови для вивчення навчальної дисципліни

Передумовою для вивчення дисципліни є досягнуті результати при вивченні навчальних дисциплін «Філософія», «Професійна етика лікаря ветеринарної медицини» другого (магістерського) рівня освіти.

4. Компетентності:

Загальні компетентності (ЗК):

ЗК 1. Здатність розв'язувати комплексні проблеми у галузі ветеринарної медицини на основі системного наукового та загального культурного світогляду із дотриманням принципів професійної етики та академічної доброчесності.

ЗК 2. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК 3. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК 4. Здатність працювати у міжнародному контексті.

ЗК 5. Здатність керувати власною роботою та працювати в команді.

Спеціальні компетентності (СК)

СК 1. Здатність виявляти, ставити та вирішувати проблеми дослідницького характеру в сфері ветеринарної медицини, оцінювати та забезпечувати якість виконуваних досліджень з дотриманням вимог професійної етики.

СК 2. Здатність виконувати оригінальні дослідження, досягати наукових результатів, які створюють нові знання з ветеринарної медицини та дотичних до неї напрямів.

СК 5. Здатність визначати комплекс необхідних сучасних клінічних, інструментальних та лабораторних методів і методик, а також розуміти призначення та застосовувати необхідне професійне

обладнання, інструментарій, реактиви тощо, необхідні для проведення досліджень стану здоров'я та благополуччя тварин різних видів і класів, біологічних субстратів, судово-ветеринарної експертизи, гарантування безпечності та якості харчових продуктів, тощо відповідно до обраного напрямку та поставленої мети.

СК 6. Здатність до безперервного саморозвитку та самовдосконалення.

СК 8. Здатність здійснювати на сучасному рівні діагностику хвороб тварин різної етіології, проводити аналіз отриманих результатів та випробувати її ефективність, вдосконалювати та створювати інновації щодо методів діагностики у сфері ветеринарної медицини.

5. Результати навчання:

РН 1. Мати передові концептуальні та методологічні знання з ветеринарної медицини і суміжних галузей, а також дослідницькі навички, достатні для проведення наукових і прикладних досліджень на рівні останніх світових досягнень з відповідного напрямку та отримання нових знань і здійснення інновацій.

РН 5. Планувати і виконувати експериментальні та теоретичні дослідження з ветеринарної медицини і дотичних до неї суміжних напрямів з використанням сучасних інструментів та дотриманням норм професійної і академічної етики, критично оцінювати та аналізувати результати власних досліджень і результати інших дослідників у контексті усього комплексу сучасних знань щодо досліджуваної проблеми.

РН 8. Глибоко розуміти загальні принципи, методи та методологію наукових досліджень, застосувати їх у власних дослідженнях у сфері ветеринарної медицини та у викладацькій практиці.

РН 9. Визначати та застосовувати комплекс необхідних сучасних клінічних, інструментальних та лабораторних методів і методик, професійне обладнання, інструментарій, реактиви тощо, необхідні для проведення досліджень стану здоров'я та благополуччя тварин різних видів і класів; розуміти логічну послідовність дій під час проведення судововетеринарної експертизи та вміти оформляти відповідну документацію; гарантувати безпечність та якість харчових продуктів, кормів; забезпечувати контроль і обіг побічних продуктів тваринного походження та різних біологічних субстратів тощо відповідно до обраного напрямку дослідження та поставленої мети.

РН 10. Застосовувати загальні принципи та методи природничих наук, а також сучасні методи та інструменти, цифрові технології та спеціалізоване програмне забезпечення для провадження досліджень у сфері ветеринарної медицини.

РН 12. Визначати та застосовувати сучасні методи діагностики хвороб тварин різної етіології, здійснювати розробку інноваційних методів діагностики у сфері ветеринарної медицини.

Співвідношення програмних результатів навчання із очікуваними результатами навчання

Програмний результат навчання	Очікувані результати навчання навчальної дисципліни
РН 1	розв'язувати значущі наукові та практичні проблеми ветеринарної медицини з дотриманням норм біоетики, біобезпеки та професійної етики уміти розробляти та реалізовувати наукові й інноваційні проекти з проведенням експериментальних досліджень, які дають можливість переосмислити наявне та створити нове цілісне знання або професійну практику
РН 5	розуміти загальні принципи, методи та методологію наукових досліджень уміти застосувати їх у власних дослідженнях у сфері ветеринарної медицини
РН 8	уміти оформляти відповідну документацію відповідно до обраного напрямку дослідження та поставленої мети. уміти визначати та застосовувати комплекс необхідних сучасних клінічних, інструментальних та лабораторних методів і методик, професійне обладнання, інструментарій, реактиви тощо, необхідні для проведення досліджень

Програмний результат навчання	Очікувані результати навчання навчальної дисципліни
РН 9	застосовувати загальні принципи та методи природничих наук, а також сучасні методи та інструменти, цифрові технології та спеціалізоване програмне забезпечення для провадження досліджень у сфері ветеринарної медицини
	знати сучасні методи та інструменти, цифрові технології та спеціалізоване програмне забезпечення для провадження досліджень у сфері ветеринарної медицини.
РН 10 РН 12	уміти визначати та застосовувати сучасні методи лабораторної діагностики хвороб тварин
	уміти проводити інтерпретацію отриманих даних, здійснювати розробку інновацій щодо методів діагностики у сфері ветеринарної медицини

6. Методи навчання і викладання

Словесні методи: лекція; бесіда, пояснення.

Наочні методи: ілюстрування, демонстрування.

Практичні методи: практичні роботи. За логікою: узагальнення; конкретизація. Творчий: створення нового, оригінального.

Дослідницький: студенти виконують пошукові дії.

Методи самостійної роботи вдома: завдання самостійної роботи.

7. Програма навчальної дисципліни

Тема 1. Історія та етапи становлення освіти і науки в Україні.

Тема 2. Наукознавство. Роль науки у суспільстві, її аспекти і можливості. Мета науки.

Проблеми. Наука - предмет пізнання дійсності.

Тема 3. Методи наукових досліджень. Методи наукових досліджень. Етапи теоретичного дослідження. Способи аналізу досліджуваного матеріалу. Моделювання досліджень та його методи. Експериментальні дослідження. Суть експериментального дослідження. Його види. Експеримент і спостереження. Засади методології досліджень. План - програма досліджень. Складові частини методики досліджень. Статистичні та біологічні методи досліджень. Загальні вимоги щодо дослідів на тваринах. Досліди із застосуванням лабораторних тварин, вимоги до умов утримання лабораторних тварин. Евтаназія.

Тема 4. Особливості проведення експериментальних досліджень у ветеринарній медицині. Досліди із застосуванням лабораторних тварин.

Біоетика - відношення людини до інших живих істот. Поняття терміну біоетика та її предмет. Коротка історія щодо відношень людини до тварин. Акти, прийняті на міжнародному і державних рівнях, щодо основ етичного ставлення до тварин. П'ять свобод, щодо захисту тварин, проголошених Конвенцією Ради Європи. Закон України « Про захист тварин від жорстокого поводження».

Тема 5. Методологія визначення тематики та структурування наукового дослідження.

Загальні зауваження. Вибір теми і формулювання завдань. Організація наукових досліджень. Наукові проекти та завдання. Схема послідовних етапів роботи над темою. Робоча документація на вибрану тему. Експертна оцінка наукового проекту і техніко - економічне обґрунтування теми.

Тема 6. Інформаційне забезпечення наукових досліджень.

Пошук літератури та бібліографії. Наукометричні бази даних. Наукометричні показники. Складові частини інформаційного фонду і методи пошуку. Універсальний десятичний каталог (УДК) і його поділ на класи, підкласи тощо. Винахідництво і патентознавство. Відкриття. Винахід. Раціоналізаторські пропозиції. Авторське свідоцтво, патент.

Тема 7. Обробка одержаних даних і їх публікація.

Особливості обробки одержаних результатів досліджень. Доповіді і тези виступів на Конгресах, з'їздах, конференціях тощо.

Структура навчальної дисципліни

Назви тем	кількість годин			
	денна форма Н6АС_ВМ_дфд_2026			
	усього	у тому числі		
		Л	П	с.р.
Тема 1. Історія та етапи становлення освіти і науки в Україні.	12	2	2	8
Тема 2. Наукознавство.	12	2	2	8
Тема 3. Методи наукових досліджень.	13	2	2	9
Тема 4. Особливості проведення експериментальних досліджень у ветеринарній медицині. Досліди із застосуванням лабораторних тварин.	13	2	2	9
Тема 5. Методологія визначення тематики та структурування наукового дослідження.	13	2	2	9
Тема 6. Інформаційне забезпечення наукових досліджень.	14	4	2	8
Тема 7. Обробка одержаних даних і їх публікація.	13	2	2	9
Усього годин	90	16	14	60

8. Теми практичних робіт

Назва теми	Кількість годин
Тема 1. Історія та етапи становлення освіти і науки в Україні.	2
Тема 2. Наукознавство.	2
Тема 3. Методи наукових досліджень.	2
Тема 4. Особливості проведення експериментальних досліджень у ветеринарній медицині. Досліди із застосуванням лабораторних тварин.	2
Тема 5. Методологія визначення тематики та структурування наукового дослідження.	2
Тема 6. Інформаційне забезпечення наукових досліджень.	2
Тема 7. Обробка одержаних даних і їх публікація.	2
Разом	14

9. Теми самостійної роботи

Назва теми	Кількість годин
Тема 1. Історія та етапи становлення освіти і науки в Україні. – опрацювання теми, винесеної на самостійне вивчення – 2 год; – підготовка до практичних занять за темою – 2 год; – підготовка до семестрового контролю у формі екзамену – 4 год	8
Тема 2. Наукознавство. – опрацювання теми, винесеної на самостійне вивчення – 2 год; – підготовка до практичних занять за темою – 2 год; – підготовка до семестрового контролю у формі екзамену – 4 год	8
Тема 3. Методи наукових досліджень. – опрацювання теми, винесеної на самостійне вивчення – 2 год; – підготовка до практичних занять за темою – 2 год; – підготовка до семестрового контролю у формі екзамену – 5 год	9
Тема 4. Особливості проведення експериментальних досліджень у ветеринарній медицині. Досліди із застосуванням лабораторних тварин. – опрацювання теми, винесеної на самостійне вивчення – 2 год; – підготовка до практичних занять за темою – 2 год; – підготовка до семестрового контролю у формі екзамену – 5 год	9
Тема 5. Методологія визначення тематики та структурування наукового дослідження. – опрацювання теми, винесеної на самостійне вивчення – 2 год; – підготовка до практичних занять за темою – 2 год; – підготовка до семестрового контролю у формі екзамену – 5 год	9
Тема 6. Інформаційне забезпечення наукових досліджень. – опрацювання теми, винесеної на самостійне вивчення – 2 год; – підготовка до практичних занять за темою – 2 год; – підготовка до семестрового контролю у формі екзамену – 4 год	8
Тема 7. Обробка одержаних даних і їх публікація. – опрацювання теми, винесеної на самостійне вивчення – 2 год; – підготовка до практичних занять за темою – 2 год; – підготовка до семестрового контролю у формі екзамену – 5 год	9
Разом	60

10. Індивідуальні завдання

Не передбачені.

11. Оцінювання результатів навчання

Результати навчання	Форми контролю результатів навчання
РН 1. Мати передові концептуальні та методологічні знання з ветеринарної медицини і суміжних галузей, а також дослідницькі навички, достатні для проведення наукових і прикладних досліджень на рівні останніх світових досягнень з відповідного напрямку та отримання нових знань і здійснення інновацій.	<u>Поточний контроль:</u> Методи усного контролю: виконання завдань по самостійній роботі <u>Методи письмового контролю:</u> виконання завдань на практичних заняттях <u>Семестровий контроль:</u> екзамен

РН 5. Планувати і виконувати експериментальні та теоретичні дослідження з ветеринарної медицини і дотичних до неї суміжних напрямів з використанням сучасних інструментів та дотриманням норм професійної і академічної етики, критично оцінювати та аналізувати результати власних досліджень і результати інших дослідників у контексті усього комплексу сучасних знань щодо досліджуваної проблеми.	<u>Поточний контроль:</u> Методи усного контролю: виконання завдань по самостійній роботі (доповідь за темою самостійного завдання) <u>Методи письмового контролю:</u> виконання завдань на практичних заняттях <u>Семестровий контроль:</u> екзамен
РН 8. Глибоко розуміти загальні принципи, методи та методологію наукових досліджень, застосувати їх у власних дослідженнях у сфері ветеринарної медицини та у викладацькій практиці.	<u>Поточний контроль:</u> Методи усного контролю: виконання завдань по самостійній роботі (доповідь за темою самостійного завдання) <u>Методи письмового контролю:</u> виконання завдань на практичних заняттях <u>Семестровий контроль:</u> екзамен
РН 9. Визначати та застосовувати комплекс необхідних сучасних клінічних, інструментальних та лабораторних методів і методик, професійне обладнання, інструментарій, реактиви тощо, необхідні для проведення досліджень стану здоров'я та благополуччя тварин різних видів і класів; розуміти логічну послідовність дій під час проведення судововетеринарної експертизи та вміння оформляти відповідну документацію; гарантувати безпечність та якість харчових продуктів, кормів; забезпечувати контроль і обіг побічних продуктів тваринного походження та різних біологічних субстратів тощо відповідно до обраного напрямку дослідження та поставленої мети.	<u>Поточний контроль:</u> Методи усного контролю: виконання завдань по самостійній роботі (доповідь за темою самостійного завдання) <u>Методи письмового контролю:</u> виконання завдань на практичних заняттях <u>Семестровий контроль:</u> екзамен
РН 10. Застосовувати загальні принципи та методи природничих наук, а також сучасні методи та інструменти, цифрові технології та спеціалізоване програмне забезпечення для провадження досліджень у сфері ветеринарної медицини.	<u>Поточний контроль:</u> Методи усного контролю: виконання завдань по самостійній роботі (доповідь за темою самостійного завдання) <u>Методи письмового контролю:</u> виконання завдань на практичних заняттях <u>Семестровий контроль:</u> екзамен
РН 12. Визначати та застосовувати сучасні методи діагностики хвороб тварин різної етіології, здійснювати розробку інноваційних методів діагностики у сфері ветеринарної медицини.	<u>Поточний контроль:</u> Методи усного контролю: виконання завдань по самостійній роботі (доповідь за темою самостійного завдання) <u>Методи письмового контролю:</u> виконання завдань на практичних заняттях <u>Семестровий контроль:</u> екзамен

Критерієм успішного виконання є досягнення здобувачем вищої освіти мінімальних порогових рівнів оцінок за кожним результатом навчання. Одним із обов'язкових елементів освітнього процесу є систематичний поточний контроль і підсумкова оцінка рівня досягнення результатів навчання.

Схема нарахування балів із навчальної дисципліни

Назва теми	Форми контролю результатів навчання здобувачів вищої освіти			Разом
	Виконання завдань на практичних заняттях	Виконання завдань по самостійній роботі	Екзаме	
Тема 1. Історія та етапи становлення освіти і науки в Україні.	5	6		11
Тема 2. Наукознавство.	5	6		11
Тема 3. Методи наукових досліджень.	5	6		11
Тема 4. Особливості проведення експериментальних досліджень у ветеринарній медицині. Досліди із застосуванням лабораторних тварин.	5	6		11
Тема 5. Методологія визначення тематики та структурування наукового дослідження.	5	7		12
Тема 6. Інформаційне забезпечення наукових досліджень.	5	7		12
Тема 7. Обробка одержаних даних і їх публікація.	5	7		12
Екзамен	—	—	20	20
Разом	35	45	20	100

Шкала та критерії оцінювання

Виконання завдань на практичних заняттях

Кількість балів	Критерії оцінювання
5	Завдання з теми практичної роботи виконане, показано глибокі знання матеріалу та достатній рівень вмінь щодо розуміння і аналізу матеріалу, що свідчить про формування компетентностей та отримання програмних результатів навчання у здобувача вищої освіти на рівні 100 %
4	Завдання з теми практичної роботи виконане, але показано не достатньо глибоке знання матеріалу та задовільний рівень вмінь щодо розуміння і аналізу матеріалу, що свідчить про формування компетентностей та отримання програмних результатів навчання у здобувача вищої освіти на рівні 70 %
3	Завдання з теми практичної роботи виконане, але інформація відображена частково невірна, з помилками, що свідчить про формування компетентностей та отримання програмних результатів навчання у здобувача вищої освіти на рівні 50 %
2	Завдання з теми практичної роботи виконане, але інформація відображена частково невірна, з помилками, що свідчить про формування компетентностей та отримання програмних результатів навчання у здобувача вищої освіти на рівні 35 %
1	Завдання з теми практичної роботи виконане, але інформація відображена не в повному об'ємі або невірна, що не дає можливість у повному обсязі оцінити формування компетентностей та отримання програмних результатів навчання у здобувача вищої освіти
0	Відсутні виконані завдання з теми практичної роботи, що не дає можливість оцінити формування компетентностей та отримання програмних результатів навчання у здобувача вищої освіти.

Виконання завдань по самостійній роботі

[illegible]

Формами семестрового контролю знань здобувачів вищої освіти згідно з робочим та навчальним планом є **екзамен**. Проводиться письмово. Оцінки, отримані під час семестрового контролю враховуються при виставленні підсумкової оцінки з навчальної дисципліни. Максимальна оцінка за екзамен, згідно розподілу балів, становить 20 балів:

Шкала та критерії оцінювання знань здобувачів вищої освіти на екзаміні
Екзамен складається з трьох теоретичних питань

Вид завдання	Бали	Критерії оцінювання
Для 1-го теоретичного питання	6	Завдання виконане, показано глибокі знання матеріалу та достатній рівень вмінь щодо розуміння і аналізу матеріалу, що свідчить про формування компетентностей та отримання програмних результатів навчання у здобувача вищої освіти на рівні 100 %.
	5	Завдання виконане, показано достатньо глибоке знання матеріалу та задовільний рівень вмінь щодо розуміння і аналізу матеріалу, що свідчить про формування компетентностей та отримання програмних результатів навчання у здобувача вищої освіти на рівні 90 %
	4	Завдання виконане, але показано не достатньо глибоке знання матеріалу та задовільний рівень вмінь щодо розуміння і аналізу матеріалу, що свідчить про формування компетентностей та отримання програмних результатів навчання у здобувача вищої освіти на рівні 70 %
	3	Завдання виконане, але інформація відображена частково невірна, з помилками, що свідчить про формування компетентностей та отримання програмних результатів навчання у здобувача вищої освіти на рівні 50 %
	2	Завдання виконане, але інформація відображена частково невірна, з помилками, що свідчить про формування компетентностей та отримання програмних результатів навчання у здобувача вищої освіти на рівні 35 %
	1	Завдання виконане, але інформація відображена не в повному об'ємі або невірна, що не дає можливість у повному обсязі оцінити формування компетентностей та отримання програмних результатів навчання у здобувача вищої освіти
	0	Відсутнє виконане завдання, що не дає можливість оцінити формування компетентностей та отримання програмних результатів навчання у здобувача вищої освіти.
Для 2-го та 3-го теоретичного питання	7	Завдання виконане, показано глибокі знання матеріалу та достатній рівень вмінь щодо розуміння і аналізу матеріалу, що свідчить про формування компетентностей та отримання програмних результатів навчання у здобувача вищої освіти на рівні 100 %.
	6	Завдання виконане, показано глибокі знання матеріалу та достатній рівень вмінь щодо розуміння і аналізу матеріалу, що свідчить про формування компетентностей та отримання програмних результатів навчання у здобувача вищої освіти на рівні 90 %.
	5	Завдання виконане, показано достатньо глибоке знання матеріалу та задовільний рівень вмінь щодо розуміння і аналізу матеріалу, що свідчить про формування компетентностей та отримання програмних результатів навчання у здобувача вищої освіти на рівні 80 %
	4	Завдання виконане, але показано не достатньо глибоке знання матеріалу та задовільний рівень вмінь щодо розуміння і аналізу матеріалу, що свідчить про формування компетентностей та отримання програмних результатів навчання у здобувача вищої освіти на рівні 70 %
	3	Завдання виконане, але інформація відображена частково невірна, з помилками, що свідчить про формування компетентностей та отримання програмних результатів навчання у здобувача вищої освіти на рівні 50 %•
	2	Завдання виконане, але інформація відображена частково невірна, з помилками, що свідчить про формування компетентностей та отримання програмних результатів навчання у здобувача вищої освіти на рівні 35 %
	1	Завдання виконане, але інформація відображена не в повному об'ємі або невірна, що не дає можливість у повному обсязі оцінити формування компетентностей та отримання програмних результатів навчання у здобувача вищої освіти
	0	Відсутнє виконане завдання, що не дає можливість оцінити формування компетентностей та отримання програмних результатів навчання у здобувача вищої освіти.

12. Інструменти, обладнання та програмне забезпечення, виконання яких передбачено під час реалізації навчальної дисципліни

Засоби навчання: аналізатори (морфологічний, біохімічний), мікроскопи, демонстраційні матеріали.

Перелік інструментів, обладнання та програмного забезпечення необхідного для вивчення навчальної дисципліни забезпечує навчально-наукова лабораторія кафедри нормальної і патологічної анатомії та фізіології тварин.

13. Політика навчальної дисципліни

Ключові принципи, якими керуються викладач і здобувачі вищої освіти: повага до особистості, доброзичливість і позитивне ставлення, довіра у взаєминах, партнерство. Активність, ініціативність і творчий підхід заохочуються.

– **щодо термінів виконання та перескладання:** Усі завдання, передбачені робочою програмою навчальної дисципліни, мають бути виконані у встановлені терміни. Оцінки, отримані здобувачем вищої освіти, вносяться викладачем в електронний журнал АСУ ПДАУ. Пропущені без поважної причини заняття опрацьовуються самостійно. У разі невиконання здобувачем вищої освіти завдань або неучасті в заходах поточного контролю за відповідний вид навчальної діяльності виставляється оцінка «0» балів. Здобувач вищої освіти має право підвищити результати поточного контролю шляхом виконання відповідних завдань до початку семестрового контролю, окрім тих, які проводилися під час аудиторних занять. Відпрацювання пропущених заходів поточного контролю здійснюється виключно з метою оцінювання результатів навчання, які не були оцінені у встановлені строки. Здобувач, який не з'явився без поважної причини на екзамен, вважається таким, що має підсумкову академічну заборгованість. Повторне проходження екзамену для ліквідації підсумкової академічної заборгованості (FX) допускається двічі: один раз – викладачеві, другий – комісії, яку формує завідувач аспірантури і докторантури, за участю викладачів відповідної кафедри. Здобувач вищої освіти, який одержав під час семестрового контролю незадовільну оцінку F має право повторно опанувати освітній компонент.

– **щодо академічної доброчесності:** Здобувач вищої освіти повинен дотримуватись політики, стандартів і процедур дотримання академічної доброчесності які регламентується Положенням про організацію освітнього процесу в ПДАУ, Положенням про систему внутрішнього забезпечення якості вищої освіти в ПДАУ, Кодексом академічної доброчесності ПДАУ. На факультеті функціонує Комісія з академічної доброчесності, яка здійснює загальний моніторинг та контроль за дотримання норм та принципів академічної доброчесності усіма учасниками освітнього процесу. Обов'язковими вимогами є: самостійне виконання всіх видів робіт, завдань, форм контролю, передбачених робочою програмою навчальної дисципліни; посилення на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей; дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права; надання достовірної інформації про результати власної навчальної і наукової діяльності. Процедура розгляду порушення академічної доброчесності здобувачем вищої освіти регламентована Кодексом академічної доброчесності ПДАУ.

– **щодо використання інструментів штучного інтелекту:** Використання систем штучного інтелекту в освітньому процесі здійснюється відповідно до Правил використання систем штучного інтелекту в освітньому процесі Полтавського державного аграрного університету. Студент при опануванні дисципліни може використовувати продукт згенерований ШІ, але при цьому несе особисту відповідальність за зміст та результати роботи, підготовленої із використанням систем штучного інтелекту. Використання ШІ не звільняє студента від дотримання принципів академічної доброчесності, вимог законодавства

– **щодо відвідування занять:** відвідування занять є обов'язковим.

– **щодо зарахування результатів неформальної / інформальної освіти:** На здобувачів вищої освіти поширюється право про визнання результатів навчання, набутих у неформальній / інформальній освіті. Особливості неформального / інформального навчання

регламентовані Положенням про порядок визнання результатів навчання, здобутих у неформальній та інформальній освіті, здобувачами вищої освіти ПДАУ. Здобувач вищої освіти може опанувати рекомендований онлайн-курс та перезарахувати здобуті результати навчання як частину навчальної дисципліни. Перезарахування може відбуватися упродовж семестру, у якому відбувається опанування освітнього компонента, проте не пізніше ніж за місяць до встановленої дати семестрового контролю.

– **щодо оскарження результатів оцінювання:** Порядок оскарження контрольних заходів урегульовано Положенням про оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти в ПДАУ. Результат оцінювання можна оскаржити не пізніше наступного робочого дня після його оголошення. Для оскарження результату оцінювання цього здобувач вищої освіти звертається з письмовою заявою до завідувача аспірантури і докторантури. Заяву щодо оскарження результатів оцінювання розглядає апеляційна комісія, сформована розпорядженням першого проректора Університету.

Результатом розгляду апеляції є прийняття комісією рішення, що попередня оцінка знань здобувача вищої освіти відповідає рівню досягнення результатів навчання з відповідного освітнього компонента і не змінюється або рішення, що попередня оцінка знань здобувача не відповідає рівню досягнення результатів навчання здобувача з відповідного освітнього компонента, здобувач заслуговує іншої оцінки.

14. Рекомендовані джерела інформації

Основні

1. Яблонський В., Яблонська О. Наукознавство. Основи наукових досліджень у тваринництві та ветеринарній медицині: навчальний посібник; 2-ге вид.. Київ, 2007. 332 с.
2. Основи наукових досліджень: навч. посіб. / за заг. ред. Т. В. Гончарук. Тернопіль, 2014. 272 с.
3. Максименко Ю., Гарбар Д. Методологія та організація наукових досліджень в галузі біології: навчальний посібник. Житомир: Вид-во ЖДУ імені Івана Франка, 2024. 168 с. <https://eprints.zu.edu.ua/40875/>
4. Дзьобань О. П. Методологія, організація та технологія наукових досліджень: навч. посіб. для аспірантів. Київ; Одеса : Фенікс, 2025. 284 с.
5. Галян О. В. Методологія та організація наукових досліджень: навч.-метод. видання. Луцьк : Вежа-Друк, 2021. 26 с.
6. Азарова А. О., Міронова Ю. В. Методологія і організація наукових досліджень : конспект лекцій. Вінниця : ВНТУ, 2022. 60 с.

Допоміжні

1. Melnychuk V., Yevstafieva V., Kolomak I., Muzyka D., Chaplygina A., Filonenko S., Opara N. Description of feather mite *Proctophyllodes musicus* (Acariformes, Proctophyllodidae) obtained from *Turdus merula*. *Biosystems Diversity*. 2024. № 32 (2). P. 246–251. <https://doi.org/10.15421/012426>
2. Methodology of organization of scientific research [Electronic resource] : manual in two parts in the group of international authors – part 1: Theoretical and methodological basics of organization of scientific research / Moroz V., Buka S., Moroz S., Trush O., Moroz O. – Electronic text data. – Lviv: publishing house «Novyi Svit – 2000», 2024. 128 p. <https://repository.kpi.kharkov.ua/handle/KhPI-Press/80624>
3. Lech M., Wilkowska M., Kwaśniewicz A., Graczyk S., Grzeczka A., Kulus J., Gehrke M., Kolomak I., Jaśkowski J. M. Progress in acquiring skills in cattle rectal examination by veterinary students consulting their acquired experience and professional motivation. *Medycyna Weterynaryjna*. 2022. № 78 (08). P. 6683–2022. <https://doi.org/10.21521/mw.6683>